

SEKTOR ZA CARINE

Broj: 03/1- 02-2-1473 /19Banja Luka, 02.07. 2019. godine

web - 03.07. 2019
 01/3
 [Signature]

REGIONALNIM CENTRIMA

-svim-

- Odsjek za carinske poslove -

**Predmet: Početak primjene Odluke 3/2015 CEFTA Zajedničkog odbora,
 obavještenje, dostavlja se**

U Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, broj 43/2018 od 26.06.2018. godine, objavljena je Odluka Zajedničkog odbora Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini, broj 3/2015, o izmjenama i dopunama Odluke Zajedničkog odbora Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini 3/2013 vezanoj za Aneks 4. Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006), Protokola o definiciji pojma "proizvodi sa porijeklom" i metode administrativne saradnje iz člana 14. stavovi (1) i (3), usvojene 20. novembra 2013. godine, u daljem tekstu Odluka broj 3/2015, koja će se shodno dogovoru između CEFTA Strana, primijenjivati od 01. jula 2019. godine.

Sektor za carine vam je uz akt broj: 03/1-18-3-856-3/19 od 24.06.2019. godine, prosljedio i Odluku broj 2/2017 Zajedničkog odbora Regionalne konvencije o pan-euro-mediteranskim povlaštenim pravilima porijekla o izmjeni odredbi Priloga II Regionalne konvencije, kojom se daje mogućnost primjene pune kumulacije i povrata carine u trgovini između CEFTA zemalja, kako je to propisano Protokolom B Odluke broj 3/2015.

Puna kumulacija porijekla predstavlja novi institut u primjeni protokola o porijeklu CEFTA 2006. Za razliku od primjene bilateralne i dijagonalne kumulacije porijekla koje se odnose na kumuliranje (sabiranje) materijala sa porijeklom u postupku dobijanja proizvoda sa porijeklom, puna kumulacija porijekla podrazumijeva da se u zoni slobodne trgovine CEFTA kumuliraju (sabiraju) faze proizvodnje, radi utvrđivanja statusa porijekla finalnog proizvoda, shodno uslovima propisanim odredbama Priloga I Regionalne konvencije. Finalni proizvod će imati status porijekla one CEFTA Strane u kojoj je izvršena posljednja obrada ili prerada.

Znači, CEFTA zemlje su u zoni kumulacije i za sticanje preferencijalnog porijekla uzimaju se u obzir sve proizvodne operacije obavljene u zoni. Nije uslov da proizvod u jednoj od Strana zone stekne porijeklo prije nego bude izvezen u drugu Stranu u toj zoni, već samo da postupci obrade ili prerade budu veći od nedovoljnih postupaka.

Napominjemo da se za sada puna kumulacija primjenjuje isključivo između CEFTA Strana (član 2. stav 1. Protokola B Odluke broj 3/2015), odnosno puna kumulacija se ne primjenjuje sa zemljama EU, zemljama EFTA i Republikom Turskom, iako je to opciono predviđeno Odlukom broj 3/2015. Ovo podrazumijeva da se za robe koje su po osnovu pune kumulacije stekle preferencijalno porijeklo, ne može izdati dokaz o porijeklu prema ovim zemljama ili grupama zemalja.

Potrebno je imati u vidu da se u osnovi koriste materijali bez porijekla, da se koristi procedura unutrašnje obrade i da finalni proizvod mora zadovoljiti uslove propisane Listom obrada ili prerada koje je potrebno obaviti na materijalima bez porijekla koja daje status proizvoda s porijeklom. Na slijedećem primjeru ćemo pojasniti kako proizvod stiče porijeklo po osnovu pune kumulacije.

Materijal bez porijekla se uvozi u jednu CEFTA Stranu (npr. Srbiju) i tu se vrše postupci obrade ili prerade koji prevazilaze nedovoljne (minimalne) postupke navedene u članu 6. Priloga I Regionalne konvencije. Iz Srbije se roba (poluproizvod bez porijekla) izvozi u drugu CEFTA Stranu (npr. Bosnu i Hercegovinu). Za predmetnu robu se kao dokaz o obavljenoj fazi proizvodnje u Srbiji za potrebe dalje proizvodnje u Bosni i Hercegovini izdaje Izjava dobavljača, kojom se dokazuje da je određena obrada ili prerada obavljena u Srbiji. U Bosni i Hercegovini se roba (poluproizvod) uvezena iz Srbije sa Izjavom dobavljača podvrgava postupcima većim od nedovoljnih i ukoliko finalni proizvod stiče porijeklo uz ispunjavanje uslova propisanih Listom obrada ili preradaPriloga I Regionalne konvencije, može se izdati dokaz o preferencijalnom porijeklu, isključivo za izvoz u neku od CEFTA Strana.

Članom 10. Protokola B Odluke broj 3/2015 propisano je da se između CEFTA Strana neće primjenjivati odredbe stava 1. člana 14. Priloga I Regionalne konvencije koji propisuje obaveznu plaćanja carine na materijale bez porijekla koji se koriste u proizvodnji proizvoda sa porijeklom, u postupcima kojima se predviđa oslobađanje ili neplaćanje, bilo djelimično ili potpuno, carina ili dažbina sa istovjetnim učinkom, kao što je unutrašnja obrada. To praktično znači, da se na materijale bez porijekla, koji su ugrađeni u proizvod sa porijeklom, u postupku unutrašnje obrade, prilikom izvoza u neku CEFTA Stranu neće naplaćivati carina, kada izvoznik zahtjeva izdavanje dokaza o porijeklu.

Kada se stavlja u slobodan promet roba koja je status porijekla stekla po osnovu pune kumulacije i za koju je priložen valjan dokaz o porijeklu, u rubrici 36 carinske deklaracije (JCI) unosi se oznaka FTAK (dokaz o preferencijalnom porijeklu robe po CEFTA/PEM-puna kumulacija među CEFTA Stranama).

Ukoliko je u Bosni i Hercegovini u postupku unutrašnje obrade, izvršena obrada ili prerada materijala bez porijekla uvezenog iz Indije, od kojeg je dobijen finalni proizvod i stekao BiH preferencijalno porijeklo ispunjenjem potrebnih uslova iz Liste obrada ili prerada.... Priloga I Regionalne konvencije, može se izdati dokaz o porijeklu za izvoz u jednu od CEFTA Strana. Na materijale bez porijekla koji su ugrađeni u proizvod sa porijeklom se prilikom izvoza u BiH neće naplatiti carina, što nije bio slučaj u dosadašnjoj trgovini između CEFTA Strana.

Izjavu dobavljača izvoznik će sačiniti u propisanom obliku datom u Prilogu 1 (Kratkoročna izjava dobavljača) ili Prilogu 2 (Dugoročna izjava dobavljača) Odluke broj 3/2015. Izjava dobavljača se obavezno prilaže uz fakturu, dostavnicu ili neki drugi komercijalni dokument. Ukoliko se izjava odnosi na različite vrste robe ili na robu koja ne sadrži materijale bez porijekla u istoj mjeri, dobavljač ih mora jasno razdvojiti. Izjava dobavljača (kratkoročna ili dugoročna) ima propisan tekst, ali nema propisanu formu. Dugoročna izjava o porijeklu uobičajeno važi u periodu od godinu dana od dana sačinjavanja izjave. Carinski organ CEFTA Strane u kojoj je sačinjena izjava, propisuje uslove pod kojima se može koristiti i duži vremenski period.

Izjava će biti odštampana na engleskom jeziku u skladu sa nacionalnim zakonskim odredbama CEFTA Strana i sadržavaće originalni potpis dobavljača. Izjava može biti napisana rukom i to mastilom štampanim slovima. Dobavljač koji sačinjava izjavu mora biti spreman da u svako doba, na zahtjev carinskih organa, podnese svu odgovarajuću dokumentaciju kojom će dokazati da su informacije pružene u izjavi tačne.

Dobavljač će čuvati izjave najmanje tri godine, uz ostalu prateću dokumentaciju: fakture, dostavnice i druga komercijalna dokumenta. Izjave će biti predmet eventualne naknadne provjere u sklopu sistema administrativne saradnje CEFTA Strana, gde će se provjeravati autentičnost i tačnost podataka vezano za iste. Provjere su moguće na osnovu slučajnog odabira ili u slučajevima osnovane sumnje. Naknadnu provjeru će vršiti carinski organi strane u kojoj je izjava data. Rezultati naknadne provjere moraju na jasan način da odgovore da li je data izjava autentična i tačna.

U skladu sa zaključcima ad-hoc 17. sastanka CEFTA Potkomiteta za carine i porijeklo robe radi primjene Odluke broj 3/2015, dokazi o porijeklu će se popunjavati na slijedeći način:

Rubrika 2 (Uvjerenje se koristi u preferencijalnoj trgovini između) upisuje se **CEFTA**;

Rubrika 4 (Država, grupa država ili teritorija čiji se proizvodi smatraju proizvodima koji ispunjavaju kriterijume o porijeklu) upisuje se: **CEFTA / CEFTA Strana (npr. CEFTA/BiH)**;

Rubrika 7 (Napomena) upisuje se : **“According to the CEFTA Decision 3/2015”**

Izjava o porijeklu mora biti sačinjena u skladu sa propisanim tekstom iz Aneksa IVa i IVb Priloga I Regionalne konvencije. U nastavku propisanog teksta neophodno je dodati novu rečenicu na engleskom jeziku koja glasi: **“According to the CEFTA Decision 3/2015”**.

Kako bi se moglo pratiti odvijanje pune kumulacija, za CEFTA izjave dobavljača je kreirana nova šifra koje će se unositi u rubriku 44 carinske deklaracije (JCI) i to: IDC (u opisu: izjava dobavljača o nepreferencijalnom porijeklu robe; u okviru CEFTA/PEM - puna kumulacija među CEFTA Stranama).

Dakle, odredbe Odluke broj 3/2015 primjenjuju se isključivo u trgovini između CEFTA Strana. To praktično znači da se proizvodi koji su stekli preferencijalni status primjenom pune kumulacije porijekla, odnosno proizvodi koji sadrže materijale bez porijekla na koje nije naplaćena carina mogu izvoziti kao proizvodi sa preferencijalnim porijeklom samo u zonu slobodne trgovine CEFTA, odnosno ne mogu se u ovom trenutku izvoziti kao proizvodi sa preferencijalnim porijeklom u zemlje EU, zemlje EFTA i Republiku Tursku.

Potrebno je da o prethodnom obavijestite svoje organizacione jedinice, a na pogodan način i ostale učesnike u carinskom postupku.

Prilog: Odluka broj 3/2015

Dostaviti: Naslovu,

03/1,

03/3,

01/3, web stranica,

a/a.

POMOĆNIK DIREKTORA

VLADIMIR DRAGIČEVIĆ

